

**JAARVERSLAG
2012
MOLEN FORTUNA
NOORDHORN**

JAARVERSLAG 2012 KOREN- EN PELMOLEN “FORTUNA” TE NOORDHORN

Auteur : Drewe Schouten en Gerda Jaarsma

Molengids

Per medio 2012 is het team van Molen Fortuna versterkt met molengids Gerda Jaarsma uit Zuidhorn. Ze heeft daarvoor met veel plezier de cursus van het Groninger Molenhuis gevolgd. Haar taak is mede te zorgen voor de veiligheid van bezoekers aan de molen en uitleg geven over het molenbedrijf en wat daar bij komt kijken. Met name op de dagen waarop veel publiek verwacht wordt is dit een welkome aanvulling. Ook verzorgt Gerda een deel van de publiciteit naar bijvoorbeeld de regionale bladen.

Verkoop ‘eigen’ producten

Op de begane grond staat een permanente verkoop-tafel met artikelen, die verkocht worden om de kas van de Fortuna te spekken naast de collectebus voor donaties. Behalve het ambachtelijk gemalen meel en de ansichtkaarten, zijn dit nu ook de **honing** van molenaar/imker Klaas en **jam en gelei** gemaakt door molengids Gerda.

Onderhoud, draai- en maaldagen

Helaas braken er in maart 10 staven van de schijfloop, die één van de maalstenen aandrijft. De molenmakers hebben de schijfloop van dit maalkoppel meegenomen. Dat betekende dat alle staven moesten worden vervangen en hiervoor wordt de houtsoort belletrie gebruikt. Eind maart wordt de gerepareerde schijfloop weer gemonteerd, maar nu breken bij het proefdraaien 5 kammen in een bovenwiel. Deze worden gelukkig snel vervangen, anders konden we in het geheel niet meer draaien. Daarnaast horen we een schurend geluid in het oostelijke maalkoppel, maar de oorzaak kunnen we niet achterhalen. Dus werk voor de molenmaker en voorlopig wordt met dit koppel helaas niet meer gemalen.

De molenaars beginnen met gekregen hout aan het bouwen van een kantoortje, waar in de winter een kachelkje kan worden aangezet. Ook wordt er flink opgeruimd op de 2^e zolder: de deegmenger en koekenbreker zijn verwijderd en er is een fraaie vitrinekast gemaakt voor het houtbewerkingsgereedschap.

In juli worden we blij verrast door de sponsorbijdrage van de gebr. Vermue in de vorm van 500 kg. Prima tarwe (Tabasco). Hier kunnen we weer een paar maanden mee malen, uiteraard alleen voor educatieve doeleinden. Deze 10 zakken met het luiwerk van de molen naar de steenzolder getakeld.

In de maand oktober komen drie kandidaat molenaars oefenen op de Fortuna. Zij hebben hun opleiding op andere molens gekregen, maar moeten nu leren omgaan met de Fortuna. Na 6 weken oefenen wordt het provinciaal examen op 17 november afgenomen door een examencommissie van 4 molenaar-instructeurs. De kandidaten waren zeer zenuwachtig, maar de uitslag was dat ze alle drie geslaagd waren. Ze mogen nu in het volgend voorjaar het landelijke examen afleggen. Slagen ze daar ook voor dan mogen ze zich molenaar noemen!

Na het examen hebben we de traditionele wiekverlichting weer aangebracht, die tot half januari zal blijven zitten.

Nog wat cijfers: de bovenas van de Fortuna heeft in het verslag jaar bijna 92.000 omwentelingen gemaakt.. Hierbij werd op 2 juli het record per dag met 4500 omwentelingen gevestigd. Ter vergelijking, de molen De Liefde in Uithuizen haalde in 2011 de 84.000 omwentelingen, maar sommige molens komen tot ver boven de 200.00 per jaar.

Publiciteit

Voor de bijzondere activiteiten op de molen zijn dit jaar persberichten gezonden aan de Huis-aan-Huis-bladen Westerkwartier, Streekkrant en Gezinsbode/Regiokrant; veelal achteraf gevolgd door een kort verslag met foto's. Meestal zijn de ingezonden artikeltes wel geplaatst. Ook Noordhorn-Nu ontvangt deze persberichten.

Website

De data van de evenementen op de molen worden ook op de eigen website www.molenfortuna.nl vermeld. De plaatsing van de persberichten op de website geeft een indruk van de belangstelling van de pers voor dit specifieke lokale nieuws. Overigens is het aantal ‘unieke bezoekers’ aan de website flink gestegen en opzichte van 2011: toen 800 en in 2012 1044. Het ‘bezoek’ vond in 2011 tamelijk gelijkmatig plaats over de maanden met een uitschieter naar boven in november. In 2012 vallen relatief hoge aantallen bezoekers in het voorjaar op, lagere gedurende de zomer en extreem hoge aantallen in november en december. Een verklaring hebben we hiervoor niet.

Bezoekers per maand en naar herkomst

In het gastenboek en op het speciale registratie-formulier van de Open Monumentendag is te zien hoeveel bezoekers er in 2012 minimaal zijn geweest. Tot nu toe (begin november) waren het er 261, waarvan 69 of ongeveer een kwart uit het buitenland! De bezoekersaantallen waren vorig jaar 299 waarvan 52 buitenlanders en ca. 190 in 2010. Van de Nederlandse bezoekers komt weer de helft uit de directe omgeving: het Westerkwartier.

De verdeling van de bezoekers over een aantal landen en werelddelen.

Ndl	Canada + USA	China	Australie	Belgie/ France	Duitsland	Engel. Ierland	Overig Europa	Venezuela	(Wit-) Rusland	Totaal
192	6	6	9	6	8	8	9	5	(2) 10	261

Kennelijk hebben de Chinese gasten het bezoek aan de molen ook erg gewaardeerd, gezien de vrije vertaling van hun commentaar in Chinese karakters: “Windmolen is kunstzinnig” en “prachtig vakmanschap” en “uitstekend gebruik van natuurlijke materialen”!

Onder de bezoekers uit Nederlands was een groep van 7 wandelaars die speciaal voor de diorama’s kwamen. Hen is een kop koffie aangeboden, daarnaast wilden ze ook graag een korte rondleiding door de molen.

Bijzondere activiteiten op en bij de molen

- **17/18 maart Vrijwilligersdag NL_DOET** Op deze mooie voorjaarsdag zijn een klein aantal vrijwilligers druk bezig geweest om de molen weer maal-klaar te maken voor het nieuwe draai-seizoen. Invetten van de kruineuten onder de kap, de kammen in de bijenwas zetten en het bijschilderen van de stelling waren de belangrijkste klussen die zijn uitgevoerd.

Foto: Digna Achterhof

- **14 april Inschrijving van de "Ronde van Noordhorn"** een wielercriterium over 50 km (42 ronden) en 60 km (50 ronden) door de straten van Noordhorn. Voor de start van de Dames-en Heren amateurs fietste de jeugd een 'dikke banden- race' van 1 ronde; de shirts met de namen van de jonge coureurs lagen klaar in de molen.

- 12 mei Nationale Molendag en jaarmarkt Noordhorn

Traditioneel een drukke dag in Noordhorn en ook dit jaar weer goed voor een flink aantal bezoekers in Molen Fortuna en ook een leuk bedrag aan inkomsten door de verkoop onder andere heerlijke poffertjes.

- 9 juni Groninger Molendag

Ondanks het ophangen bij de lokale Supermarkten van posters van het Groninger Molenhuis ter aankondiging van deze Molendag zijn er weinig extra bezoekers geweest.

- **6 september Aankondigings-avond voor de Open Monumentendag** in Hotel Aduard: Molenwethouder Jan Oomkes en Molenaar Piet Reitsema hielden elk een enthousiast verhaal over de molens in de gemeente Zuidhorn.

- 8 september Nationale monumentendag

Met mooi weer een prima dag voor een gezins-uitstapje en kennelijk ook om de Fortuna te bezoeken. De verkoop van de eigen producten liep ook erg goed.

- 12 november Lampionnenkeuring Noordhorn

Voor de 26e keer alweer was Molen Fortuna de locatie voor de lampionnenkeuring, georganiseerd door Vereniging Dorpsbelangen Noordhorn. De onderste verdieping die was opgesierd met lamsnoeren en lampionnen vormde een sfeervolle entourage. Bij de 3-hoofdige jury zongen de kinderen een St.Maarten liedje terwijl de lampion werd gekeurd. Daarna mochten ze een cadeautje uitkiezen van de rijk gevulde pakjes-tafel. Molenaar Klaas Hekker was gastheer.

- 17 november Proefexamen van 3 molenaars in opleiding: dit is hierboven al uit de doeken gedaan.

Andere activiteiten ten behoeve van de molen

- Op 22 september waren Klaas en Drewe aanwezig bij de presentatie van “**de leskist**” in het Groningermolenhuis. Dit is een pakket artikelen en bijbehorend boekje met suggesties om als vrijwillig molenaar te gebruiken bij een les over het ‘molenbedrijf’ voor een schoolklas van het basisonderwijs.
- **Groninger Beursvloer** Dit is een evenement waarbij Maatschappelijk Betrokken Ondernemingen en Instanties en Vrijwilligers Organisaties bij elkaar komen om hun vraag en aanbod uit te wisselen. Als voorbereiding hierop hebben Drewe en Gerda een workshop gevolgd om ons goed te kunnen presenteren. Vervolgens zijn de vragen van molen Fortuna concreet gemaakt en op de website van de Groninger Beursvloer gezet. Onze 3 vragen waren:
  1. Marketingadvies en eventueel ontwerp van publiekstrekkende folder;
  2. Advies en/of hulp bij actualisering van de diorama's van Hr. Spandauw.
  3. Historisch archiefonderzoek naar de Slag bij Noordhorn en/of zo hulp bij inrichting tentoonstelling hierover.

Op 18 oktober vond de daadwerkelijke beursvloer plaats in het ABN-AMRO-kantoor van de Euroborg. **Resultaat na 2 uur uitwisseling:** ruim boven onze verwachting, **nl. 2 ‘matches’ en 2 tips!**

1. Marketingadvies - door een medewerker van Bureau Statement'; het eerste gesprek is 7 november 2012 op de molen geweest; wordt vervolgd door een concept ‘communicatieplan’ voor de molen.
2. Scan van de website om deze effectiever in te zetten aangeboden door **Cityshops in Assen**.
3. Tip over een organisatie, die ‘kleine musea en dergelijke’ kan helpen met tentoonstellingen; en

4. Vraag 3 uitgezet bij RUG; geen reactie. Inmiddels is wel contact gelegd met de provinciaal archeoloog van Groningen, die ons advies heeft gegeven hoe één en ander aan te pakken.

- Brief aan de donateurs met verzoek voor het volgend jaar weer een bijdrage te doen. Eventueel met aankondiging van een Sponsormiddag/avond (datum nog niet vastgesteld)

Plannen 2013-15

Leskist

Aanbod doen aan basisscholen in Noordhorn en Zuidhorn om een les over molens te verzorgen, gevolgd door een demonstratie met nadere toelichting op de molen. OBS de Molshoop heeft belangstellend gereageerd; nadere afspraken volgen in 2013.

Lustrum in 2015

Het plan is om ter gelegenheid van 125 jaar molen Noordhorn een tentoonstelling te presenteren over de ‘vergeten’ Slag bij Noordhorn in de 80-jarige oorlog. Onder andere via de Groninger Beursvloer is geprobeerd hiervoor deskundige hulp aan te trekken.

